

4. Tatjana Hajtnik, Bojan Cvelfar (Arhiv Republike Slovenije): e-ARH.si: javni e-arhiv pod upravljanjem slovenske javne arhivske službe.

mag. Nina Gostenčnik

Poročilo o udeležbi na 40. avstrijskem arhivskem dnevu 2019

Salzburg (Avstrija), 23.–24. 10. 2019

Okroglo obletnico avstrijskega srečanja arhivskih delavcev je gostil Salzburški deželni arhiv. Na povabilo Združenja avstrijskih arhivistk in arhivistov sem kot predstavnica društva odpotovala v prestolnico zvezne dežele Solnograška, kjer sem se udeležila srečanja 40. avstrijski arhivski dan, ki je potekal 23. in 24. oktobra 2019. Gostitelji vedno povabijo predstavnike arhivskih združenj sosednjih držav, tako so poleg mene tujino zastopali še predstavniki Češke, Hrvaške, Madžarske, Nemčije in Slovaške.

Avstrijski arhivski dan poteka po ustaljeni praksi v obliki dveh dni z jutranjo registracijo in dopoldanskimi delavnicami, po kosilu sledi ogled kraja, kjer poteka srečanje, popoldne pa zasedajo strokovne skupine. Sledijo še zbor članov in uradni pozdravi ter predavanje vabljenega govorca na določeno temo, večer pa se zaključí z družabnim delom. Naslednji dan dopoldanski del zasedajo predavanja, zgodaj popoldne pa sledi zaključek. Po takšnem scenariju je potekal tudi 40. avstrijski arhivski dan v Salzburgu.

Na dvodnevem posvetovanju so avstrijski arhivski delavci razpravljali na temo *Kulturna dediščina – strategije upravljanja z dediščino*. Program prvega dne se je začel s tremi dvournimi delavnicami, med katerimi so lahko udeleženci izbirali. V Salzburškem deželnem arhivu (*Salzburger Landesarchiv*) je njihov direktor Oskar Dohle vodil delavnico na temo arhivalij, ki vsebujejo občutljive osebne podatke – natančneje so se osredotočili na kartoteke pacientov, ki jih hranijo v arhivu. V *Haus der Stadtgeschichte* so se zbrali tisti, ki so želeli razpravljati o priložnostih in možnostih digitalnega arhiviranja, delavnico je vodila Susanne Fröhlich iz Avstrijskega državnega arhiva (*Österreichisches Staatsarchiv*). Nadškofijski arhiv (*Archiv der Erzdiözese Salzburg*) pa je gostil udeležence delavnice na temo upravljanja z zapisi, kjer sta predstavitev prakse prevzela Christine Gigler (*Archiv der Erzdiözese Salzburg*) in Markus Schmidgall (*Vorarlberger Landesarchiv*). V popoldanskem delu so potekale seje strokovne skupine priznanih cerkva in verskih skupnosti ter strokovne skupine univerzitetnih arhivistov in arhivistov znanstvenih ustanov. Hkrati je potekal arhivski tabor delovne skupine občinskih arhivistov.

Za druge udeležence so organizirali ogled prenovljenega muzeja v utrdbi na gradu (*Festungsmuseum*), ki je ponovno odprl svoja vrata leta 2000, leto kasneje pa je muzejski kompleks, katerega 50 zgradb obsega 33.000 kvadratnih metrov površin, osvojil avstrijsko muzejsko nagrado. Muzej deluje v okviru Salzburškega muzeja, ki med drugim obsega tudi *Neue Residenz*. Razstava v utrdbi, katere najstarejši deli izvirajo iz 11. stoletja, prikazuje zgodovino utrdbe in življenja na gradu, na ogled so tudi del zidu rimske utrdbe, mučilne naprave in v celoti ohranjena grajska kuhinja. Ob ogledu in animiranem vodenju mine več ur, kot bi mignil.

Ob 17. uri je v nekdanjem kompleksu salzburških škofov (*Kuenburg-Saal/Neue Residenz*) zasedal zbor članov Združenja avstrijskih arhivistk in arhivistov. Ob 18.30 se je začel večerni program, kjer so udeležence pozdravili Brigitta Paltauf, predsednica deželnega zbora, Oskar Dohle, direktor Salzburškega deželnega arhiva, in Karin Sperl, predsednica združenja. Dr. Christina Antenhofer z

oddelka za zgodovino Univerze v Salzburgu (*Fachbereich Geschichte der Universität Salzburg*) je imela predavanje na glavno temo zborovanja – *Kulturna dediščina – strategije upravljanja z dediščino*. Njeno predavanje z naslovom *Kulturna dediščina in vloga arhiva* je obsegalo naslednje teme: porast raziskovalnih tem o arhivu, arhiv kot kraj znanja in kulturnega spomina, digitalni preobrat in izzivi za arhive, novo zanimanje za materialnost in vlogo arhiva, arhiv kot kraj učenja in izmenjave znanja. Večer se je zaključil s pogostitvijo in animirano razpravo med stanovskimi kolegi.

Naslednji dan dopoldne so sledila tri predavanja. Ob 9. uri je imel Martin Schlemmer iz deželnega arhiva v Severnem Porenju-Vestfaliji (*Landesarchiv Nordrhein-Westfalen*) z malce provokativnim naslovom »*Unsexiest Must-have ever?*« precej interaktivno predavanje o ocenjevanju upravljanja zapisov s strani arhivov, kjer so lahko poslušalci sproti sodelovali in istočasno izpolnjevali spletno anketo prek spletne strani Mentimeter (www.menti.com), ki omogoča delo na daljavo (kar je v sedanjem času še posebej aktualno). Sodelovanje v anketi je ob ugotavljanju rezultatov sprožilo precej smeha med udeleženci. Predavanje – iz prakse za prakso – se je osredotočilo na temo priprave in svetovanja oblastem v kontekstu upravljanja digitalnih dokumentov uprave. Predavatelj je mnenja, da naj bo v ospredju interes pravočasno prepoznati in predvideti potrebe, želje, vprašanja in pomisleke uprave, ter tudi ponuditi lastne arhivske storitve brez precenjevanja lastnih možnosti in veščin. Sledila je Liane Tiefenbach (*Wiener Stadt- und Landesarchiv*) s predstavitvijo digitalnega vrednotenja arhivskega gradiva na primeru mesta Dunaj. Leta 2001 ustanovljena delovna skupina (*ARChE – Archivierung elektronischer Aufzeichnungen*) za pripravo rešitev v zvezi s prevzemom digitalnega gradiva dunajske mestne uprave (ELAK – elektronska dokumentacija) je pri svojem delu prišla do zaključka, da je ohranjanje digitalne dokumentacije mogoče samo s pomočjo uspešno implementiranega pisarniškega poslovanja. Predstavitev je vsebovala tako prikaz kratkega zgodovinskega razvoja upravljanja s podatki v okviru dunajskega magistrata kakor tudi predstavitev izločanja in prenosa dokumentacije iz ELAK-a v digitalni arhiv. Jakob Wührer (*Oberösterreichisches Landesarchiv*) je predstavil prve izkušnje, možnosti in tveganja v zvezi z GDPR-jem in njegovim odražanjem na prihodnje vrednotenje arhivskega gradiva. Poudaril je, da se arhivisti že dolgo časa ukvarjajo z razvojem strategij vrednotenja in njihovimi izboljšavami, ki jih sedaj prenašajo še na digitalno gradivo. Po njegovem mnenju povečana občutljivost glede varstva podatkov daje še en potreben vidik, ki arhivom omogoča ne samo uveljavljanje, temveč predvsem profiliranje.

Naši avstrijski kolegi se, tako kot mi, srečujejo z izzivi digitalizacije in varovanja osebnih podatkov, predvsem občutljive narave. Obe temi sta izzvali precej burnih odzivov na srečanjih, ki sem se jih udeležila (delavnica na temo arhivalij, ki vsebujejo občutljive osebne podatke in predavanja drugega dne) – nekaj podobnega kot na našem zborovanju v Mariboru – in jasno kaže, da bodo (bomo) še nekaj časa iskali rešitve, predvsem pa bo ta tematika dvigovala precej prahu v naših razpravah, kar pa nas ne sme odvrniti od slednjih.

mag. Hana Habjan

Študij arhivistike (prva stopnja), arhivistike in dokumentologije (druga stopnja) ter arhivskih znanosti na Visokošolski izobraževalni ustanovi Alma Mater Europaea – Evropski center Maribor

V Sloveniji in tujini nastaja vsak dan vedno več dokumentov, zato sta upravljanje le-teh in njihova dolgoročna hramba zelo pomembna. Učinkoviti